

Sosyal Uyum Projeleri Destek Programı

Başvuru Rehberi

“Türkiye’nin Güneydođu Anadolu Bölgesinde Hassas Sığınmacı ve Yerel Toplulukların Koruma, Sosyal Uyum ve Geçim Kaynaklarına Eriřiminin Geliştirilmesi Projesi” Federal Alman Ekonomik İşbirligi ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) fonuyla finanse edilmekte; Welthungerhilfe (WHH) yürütölmekte ve Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) tarafından uygulanmaktadır.

Rehberin İçeriği

Bu rehber “Türkiye’nin Güneydođu Anadolu Bölgesinde Hassas Sığınmacı ve Yerel Toplulukların Koruma, Sosyal Uyum ve Geçim Kaynaklarına Eriřiminin Geliştirilmesi Projesi” Sosyal Uyum bileşeni kapsamında Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) tarafından yürütölen, kâr amacı gütmeyen yerel inisiyatiflere ve kuruluşlara yönelik Sosyal Uyum Projeleri Destek Programı’nın başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçlerinin ayrıntılarını içermektedir.

Türkiye Kalkınma Vakfı

Adres: 13 Mart Mahallesi, Hürriyet Caddesi, Cemil Ağaoğlu Apt., No: Z1, Artuklu/MARDİN

İletişim: sosyaluyumprojeleri@tkv-dft.org.tr

Giriş

Söz konusu proje Alman Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) fonuyla finanse edilmekte; Welthungerhilfe (WHH) yürütölmekte ve Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) tarafından uygulanmaktadır. Türkiye'nin kırsal kalkınma alanında faaliyet gösteren ilk sivil kalkınma kuruluşu olan Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) 1969 yılında kurulmuştur.

TKV'nin köklü kurumsal tecrübesi, bölgenin sorunlarına yönelik gerçekçi ve yerinde çözümler üretilmesi ve yeni oluşan ihtiyaçların giderilmesi için yapılan çalışmalarda; yerel halkın, sığınmacıların ve yaşanan yerdeki ilgili tüm kurum ve sivil toplum paydaşlarının sürece dâhil edilmesi gerektiğini göstermektedir. Bu çerçevede TKV; dil, din, uyruk, cinsel eğilim ve benzeri tüm ayrıştırıcı kriterlerden uzak olarak, tüm talep sahiplerine imkânlar dâhilinde hizmetlerin geliştirilmesi ve ilgi gösteren tüm grupların çalışmalara dâhil edilmesi önemsemektedir.

Proje kapsamında, psikososyal destek faaliyetleri, eğitim destekleri, vaka yönlendirmeleri, özel ihtiyaç fonu, tarımsal mesleki beceri kazandırma programları ve sosyal uyum çalışmaları gibi birçok farklı alanda hizmet verilmektedir. Yapılan çalışmalarda, hassas sığınmacı ve yerel topluluklararası etkileşim sağlayan faaliyetlerin, toplumun sosyal uyumunu geliştirdiği gözlemlenmiştir. Bu durum, sığınmacıların ve yerel toplulukların Mardin, Diyarbakır ve Batman'da birlikte yaşamını geliştirmeye yönelik çok yönlü yaklaşımlara ihtiyaç olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

TKV, sığınmacı ve yerel toplulukların birlikte yapacakları, toplumsal katılımı destekleyen faaliyet ve girişimler ile sosyal uyuma dair yaşanan ve yaşanabilecek sorunların sürdürülebilir çözümlere kavuşacağını düşünmektedir. Bu bakımdan, hem sığınmacı hem de yerel topluluklardan kişilerin, kurumların ve kuruluşların, beraber geliştirip hayata geçirecekleri girişimlerin destekleneceği bir programının olumlu bir etki bırakabileceği öngörülmektedir.

Ne için başvurulur?

Sosyal Uyum Projeleri Destek Programı'nın amacı, sığınmacılar ile yerel topluluk mensupları arasındaki sosyal teması ve uyumu artırmaktır. Bu program kapsamında, özel alt amaçlar belirlenmiştir:

- ✓ İletişim ve diyalogun geliştirilmesi, karşılıklı kültürel değişim ortamları yaratılması, ön yargıları kırıcı sosyal etkileşimler geliştirilmesi ve sürdürülebilirlik hedefi olması beklenmektedir.
- ✓ Projelerin geçim kaynaklarına erişimi desteklemesi katılımcıların iyi olma hallerini ve aidiyet duygusunu destekleyen bir unsur olması nedeniyle sosyal uyumu destekleyen bir araç olarak önceliklendirilmektedir.

Dikkat edilmesi gerekenler

Sosyal Uyum Projeleri Destek Programı'na Mardin, Diyarbakır ve Batman'da faaliyet gösteren Sivil Toplum Kuruluşları (STK), tüzel kişiliğe sahip öğrenci toplulukları, okul aile birlikleri, kooperatifler vb. inisiyatifler başvurabilir. Bunun yanı sıra proje başvurusunun aşağıdaki kriterlere uygun bir proje başvurusu yapabildiği gerekmektedir:

- Hassas sığınmacıları ve yerel toplulukları hedeflenmesi (%50-%50 dağılım).
- Katılımcılar arasında eşit cinsiyet dağılımı (%50-%50 dağılım).
- Sığınmacı ve yerel topluluklar arasında kültürel etkileşimi destekleyen yenilikçi, kapasite artırıcı ve farkındalık yaratıcı etkinlik fikirleri barındırması.
- Her projenin kapalı gruplara yönelik planlanmış olması.
- Program en az 3 ay en fazla 6 ay olmalıdır ve haftanın en az 1 günü, 2 saat uygulanacak şekilde tasarlanmalıdır.

Örnek proje etkinlikleri nelerdir?

Hassas sığınmacı ve yerel toplulukların sosyal uyumunun teşvik edilmesini ve dayanıklılığın desteklenmesini hedefleyen projeler, sosyal uyumu temel esas olarak benimsemelidir. Aşağıda yer alan temalar ise faaliyetlerin yenilikçi, kapasite artırıcı ve farkındalık yaratıcı fikirler barındıracak şekilde yapılandırılmış ve sürdürülebilir nitelikte olduğu bir genel çerçevenin nasıl kurgulanabileceğine yönelik birer örnektir.

- Katılımcılar için gelir getirici veya mesleki beceri kazandıracak eğitimler/atölyeler
- Katılımcılara birbirlerinin dillerini öğrenmeye teşvik edecek etkinlikler

- Ortak ekonomik girişimler (mesleki kurslar, girişimcilik atölyeleri, ekolojik tarım faaliyetleri vb.)
- Karşılıklı yemek ve beslenme kültürlerini aktarmaya yönelik etkinlikler
- Birbirlerinin folklor, sanat, zanaat, edebiyat ve tarihlerini (halk oyunları, geleneksel çocuk ve yetişkin oyunları, okuma ve tartışma toplulukları, yemek, müzik, dans, el sanatları, masal vb.) karşılıklı olarak paylaşmaya yönelik etkinlikler
- Kültür ve tarihsel gezi etkinlikleri
- İletişimi güçlendirmeye yönelik etkinlikler (şiddetsiz iletişim, psikodrama atölyesi vb.)
- Ortak yapılabilecek kültür/sanat etkinlikleri (tiyatro, drama, gastronomi, resim, obje yapımı, film, sinema, müzikal, dans, resim, konser, dinleti vb.)
- Teknoloji atölyeleri (dijital pazarlama, web tasarımı, robotik, kodlama vb.)
- Spor faaliyetleri
- Sosyal sorumluluk projeleri
- Çocuklara, çocuklara bakım verenlere (aile vb.), öğretmenlere ve diğer aktörlere yönelik akran zorbalığı eğitimleri
- Güvenli internet eğitimleri/atölyeleri

Başvuru süreci nasıl ilerler?

Proje ön başvurusu çevrimiçi olarak bu bağlantı üzerinden yapılmalıdır. Başvuru aşamasında proje fikrine yer verilmesi beklenmekte fakat uygulamaya ilişkin detaylı bir çerçeve aranmamaktadır. Sosyal uyum lensine uygun bir proje fikri olması ve programa katılımın gerektirdiği eğitimlere katılma konusunda isteklilik en önemli kriterlerden biridir. Bunun yanı sıra ön başvurunun değerlendirme sürecinde azami puanın üzerinde puan alması gerekmektedir (kriterler Tablo 1’de açıklanmıştır).

Bilgilerin teyidi ve proje uygulama motivasyonunu öğrenmek için TKV sosyal uyum birimi tarafından, başvuranlarla birebir görüşmeler yapılmaktadır. Başvurusu uygun görülen adaylar ile, başvurularında eksikler var ise, uygun yönlendirmeler ile gerekli düzenlemeler üzerinde çalışılmaktadır.

Daha sonra başvurular, TKV sosyal uyum birimi tarafından oluşturulan bağımsız değerlendiricilere gönderilmektedir. Rehberde belirtilen kriterleri sağlayan, programın amaç ve hedefleri ile uyumlu proje fikirleri olan tüm katılımcılar, sosyal uyum, sosyal medya kullanımı, geri bildirim ve şikayet mekanizmaları, mentorluk sistemi ve etkinlik uygulama modülü başlıklarından oluşan sosyal uyum eğitimlere kabul edilmektedir.

Programa kabul edilmiş olmak, projenin destekleneceği anlamına gelmez. Eğitim sonrasında, son geri bildirimler tamamlanır ve başvurusu uygun olan adayların başvurularının geliştirilmesi için destek sağlanır. Ön değerlendirme süreci bittikten sonra nihai proje metni paylaşılır.

TKV sosyal uyum ekibinin desteği ile geliştirilen ve tamamlanan nihai proje metni sonrasında başvuru süreci tamamlanır. Seçilen proje yürütücüleri ile proje sözleşmesi imzalandıktan sonra proje hayata geçirilecektir.

Uygulayıcılar ile bir sosyal uyum **uygulama modülü** paylaşılacaktır ve proje uygulanırken bu modülden yararlanmaları beklenecektir. Sosyal uyum eğitiminde bu uygulama modülü detaylı olarak anlatılıp, uygulayıcıların bu modülün içeriğinden proje aktivitelerinde faydalanmaları beklenecektir. Buna ek olarak, program kapsamında desteklenen projelere destek süresi boyunca mentörlük ve teknik danışmanlık yardımı verilecektir.

Hibe programının içeriği nedir?

Önerilen proje kapsamında, desteklenen uygulayıcılara ayrılan azami bütçe 70.000 TL'dir. Program kapsamında proje uygulayıcılarına doğrudan mali aktarım yapılmayacaktır. Uygulayıcıların proje bütçesinde belirtilmiş oldukları uygun görülen etkinlik harcamaları ve yine proje kapsamında ihtiyaç duyulan malzemelerin alımını TKV satın alma birimi tarafından gerçekleştirilecektir.

Aşağıda yer alan harcamalar uygun maliyet olarak değerlendirilecektir:

- Faaliyetlerde görev alacak gönüllüler için ulaşım ve yemek giderlerini karşılamaya yönelik harcamalar (proje bütçelerinde hiçbir şekilde ücret/maaş kalemi yer almayacaktır).
- Proje faaliyetlerinde kullanılacak ekipman, materyal ve malzeme giderleri.
- Şehir dışından davet edilecek eğitmen ve uzman kişilerin seyahat ve konaklama giderleri.
- Katılımcıların ulaşım giderleri.
- Katılımcılara yönelik ikram giderleri.
- Bilgilendirme ve eğitim dokümanlarının (broşür, poster vb.) basım ve kirtasiye giderleri.

İşbirlikleri

Birden fazla kuruluş işbirliği çerçevesinde başvuruda bulunabilir. İşbirliği yapılacak kurum da başvuru yapmaya uygun nitelikte olmak zorundadır. Destek için başvuruda bulunanlar, kamu kuruluşları ve belediyeler ile işbirliği yapabilirler. Başvurularında bu işbirliğinin sağlayacağı kolaylık ve faydayı açıklamalıdır. Bu amaçla, işbirliği yapılacak kuruluştan, projeye nasıl bir katkı yapacağını belirten resmi yazı almaları ve bu yazıyı proje metniyle beraber ibraz etmek zorundadır.

Başvurular nasıl değerlendirilir?

Tüm başvurular aşağıdaki kriterlere göre değerlendirilecektir (Tablo 1). Değerlendirme aşamasından önce sunulan bilgilerin teyidi ve proje uygulama motivasyonunu öğrenmek amacıyla başvuranlarla görüşmeler yapılacaktır. Her bir ön başvuru öncelikle en az 2 bağımsız değerlendirici tarafından 100 puan üzerinden değerlendirilecektir. Bu değerlendirmelerde, en az 70 puan alan başvurular dikkate alınacaktır. Bu süreçten sonra eğitimlerin verilmesi, projenin nihai yazımı ve sözleşme aşamasına geçilecektir.

Değerlendirme kriterlere ayrılmıştır. Her başvuru aşağıdaki esaslara göre puan verilecektir.

Tablo 1. Sosyal Uyum Projesi Destek Programı Değerlendirme Kriterleri

1.	Deneyim, Gönüllülük ve İsteklilik
1.1	Başvuru, projenin hedefleri ve öncelikleri ile ne kadar ilgilidir?
1.2	İlgili taraflar (nihai yararlanıcılar, hedef gruplar) ne kadar açıkça tanımlanmış? İlgili tarafların ihtiyaçları net bir şekilde belirlenmiş mi ve başvuru gereksinimleri uygun biçimde ele alıyor mu?
1.3	Başvuranın (ve ortaklarının) sosyal uyum projeleri gerçekleştirme konusunda yeterli deneyimi var mı?
1.4	Başvuran kuruluş, Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine katkı sağlıyor mu?
1.5	Başvuru sahibinin (ve ortaklarının) projeye aynı katkısı var mı?
1.6	Proje, bir sosyal sorumluluk projesi mi? (çevre, hayvan hakları, engelliler, yaşlılar vs.)
2.	Uygunluk
2.1	Proje hedefi ve faaliyetleri sosyal uyumu artırmaya yönelik mi?
2.2	Projede satın alınması talep edilen malzemeler ve hizmetler çağrının hedeflerine ve projenin faaliyetlerine uygun mu?

2.3	Faydalanıcılar arasında geçici koruma altındaki sığınmacıların oranı program gerekliliklerini karşılıyor mu? (% 50 ve daha fazla sığınmacılardan oluşuyorsa tam puan)
2.4	Projenin uygulandığı bölge ve hedef kitlesi sosyal uyum sorunlarının yaşandığı bir gruba kapsıyor mu?
2.5	Proje faaliyetleri dezavantajlı nüfus gruplarını hedefliyor mu? (engelliler, kırsal alanda yaşayanlar, çalışanlar vb.)
3.	Metodoloji
3.1	Önerilen faaliyetler, hedefler ve beklenen sonuçlarla tutarlı mı? Faaliyetler yapılandırılmış bir çerçeveye sahip mi?
3.2	Hedef grupların nasıl seçileceği, yararlanıcılara nasıl ulaşılacağı net olarak açıklanmış mı? Tüm katılımcıların faaliyetlere aktif katılımını sağlamak, kimsenin dışarıda kalmamasını sağlamak için önlemler açıklanmış mı? Proje ekibindeki uygulayıcı başına düşen katılımcı sayısı uygun mu? (30'dan az olmalı.)
3.3	Başvuru sahibi, teklif çağrısı kapsamında projeye katkı sağlayabilecek bir yerel veya ulusal kuruluşla ortaklık kuruyor mu?
3.4	Faaliyetler sırasında farklı kültürden insanların iletişimini artırmak için nelere dikkat edileceği ve aynı kültürden insanların kendi aralarında gruplaşmalarının önüne nasıl geçileceği net olarak açıklanmış mı?
4.	Sürdürülebilirlik
4.1	Proje önerisi çarpan etki gösterebilir mi? (projenin yinelenmesi, proje çıktılarının yaygınlaştırılması ve bilgi paylaşımının çoğaltılmasına yönelik faaliyet alanı oluşturmasını içerir)
5.	Bütçe ve maliyet etkinliği
5.1	Tahmini maliyetler ile beklenen sonuçların oranı tatmin edici mi?
5.2	Önerilen harcama, projenin uygulanması için gerekli midir?

Değerlendirmenin sonuçlanması

Başvuru çağrısı, 31 Aralık 2024 saat 17.00'ye kadar kadar açık olacaktır. Başvurular için, TKV sosyal uyum birimi mevcut projelerin faaliyet yoğunluğunu göz önünde bulundurularak en uygun zamanda başvuru sahibi ile iletişime geçilecektir. Projeler her ayın son günü bağımsız değerlendiricilere gönderilmektedir. Tablo 1'deki puanlamaya göre uygun görülen başvuranlarla yeniden irtibata geçilip, sosyal uyum eğitimleri ve düzenlemeler sonrasında proje hazırlık çalışmaları için planlamaya başlanacaktır.

Uygun görülen projeler, devam eden yeterli sayıda proje olması halinde mevcut fazın bitmesine müteakip olarak hayata geçirilecektir. Proje yürütme fazları o dönemde uygulanan projelerin sürelerine bağlı olarak 3 ve 6 ay arasında değişiklik gösterebilir. Her fazda her il için en fazla 3 projenin hayata geçirilmesi öngörülmektedir. Olumsuz değerlendirilen başvuru sonuçları, değerlendirme tablosunda verilen puanlar ve komite yorumları ile beraber başvuculara iletilecektir.